

Καλοκαιρινές διακοπές

«*M*ε βλέπει αυτός ο παλιόγερος. Αλλά δεν με νοιάζει. Ας τον να βλέπει. Κάποιος τελοσπάντων πρέπει να βλέπει". Και η Λιζέτα πήγε και τράβηξε πέρα ως πέρα τις κουρτίνες του μπαλκονιού της κρεβατοκάμαράς της, μην τυχόν και ο γέρος από απέναντι χάσει κάποια λεπτομέρεια. Κι εκείνος χάθηκε πιο βαθιά στην πολυθρόνα του να απολαύσει το θέαμα της γυναίκας που είχε στηθεί όρθια μπροστά στην ανοιχτή μπαλκονόπορτα, όχι όμως πολύ μπροστά και τη δουν οι γείτονες, αλλά, νά, λίγο πίσω, τόσο όσο για να τη βλέπει μόνο αυτός. Στεκόταν με τα πόδια ανοιχτά, για να ζυγιάζει καλύτερα το βάρος του κορμιού της, και τα χέρια στη μέση, έτοιμη να πιαστεί σε κανυγά. Αν εκείνη τη στιγμή ο γέρος ήταν δίπλα της στο ίδιο δωμάτιο κι αν ήτανε λίγο νεότερος, η Λιζέτα θα ορμούσε επάνω του να βυθίσει τα νύχια της σ' εκείνου το ρυτιδιασμένο πρόσωπο κι όχι στο δικό της, να ματώσει εκείνου τα λιπόσαρκα μάγουλα και όχι τα δικά της, να χτυπήσει εκείνον κι όχι τον εαυτό της. Αλλά το μόνο που μπορούσε να κάνει η Λιζέτα εκείνη τη στιγμή ήταν να του δείχνει με τη σηκωμένη γροθιά της τι θα του έκαννε αν ήτανε μαζί της στο ίδιο δωμάτιο εκείνη τη στιγμή. Μόνο που δεν ήταν.

Η Λιζέτα ήταν θυμωμένη με τον σκελετό που κυκλοφορούσε στο απέναντι μπαλκόνι. Ένας θυμός που κρατούσε καιρό τώρα, σχεδόν από τότε που ο γεράκος εγκαταστάθηκε στο διαμέρισμα

που βρισκόταν στον ίδιο ακριβώς όροφο με το διαμέρισμά της αλλά στην απέναντι οικοδομή. Η γυναίκα βρέθηκε να έχει ένα γείτονα που τον έβλεπε κάθε φορά που άνοιγε το μπαλκόνι της, για να αερίσει το δωμάτιο ή να ποτίσει τα λουλούδια. Κανονικά, θα έπρεπε να είχαν αρχίσει να ανταλλάζουν κάποιες κουβέντες. Στην αρχή ίσως ένα κούνημα του κεφαλιού και ύστερα τα λόγια, μια καλημέρα, ένα τι κάνετε ή ωραίος ο καιρός σήμερα. Αλλά δεν έγινε έτσι. Και ούτε βρέθηκε κανένας γείτονας να τους συστήσει και να σπάσει αυτή η αμηχανία και ο πόλεμος της σιωπής. Συναντιόντουσαν στους δρόμους και τα μαγαζιά της γειτονιάς και προσποιόταν ότι δεν τον έβλεπε. Σαν συγγενείς που έμεναν στην ίδια περιοχή, αλλά είχαν μαλώσει και δεν μιλούσαν.

Η ακινησία και η σιωπή του της προκαλούσαν εκνευρισμό. Μερικές φορές ήθελε να γυρίσει και να του πει: "Τι κοιτάς ρε;"

Δεν έπινε πια στο μπαλκόνι της τον απογευματινό της καφέ και το πρωί που σηκωνόταν απέφευγε να βγαίνει εκεί και να τεχνώνεται, να μένει λίγη ώρα μέχρι να ξυπνήσει για τα καλά. Αλλά πώς γινόταν και κάθε φορά που βρισκόταν στην κρεβατοκάμαρά της, εκείνος, σαν να το ήξερε, την περιμένε στημένος στην πολυθρόνα του, όπως στήνεται κανείς για να παρακολουθήσει ένα σήριαλ στην τηλεόραση; Την παρακολουθούσε. Στο μπαλκόνι του το καλοκαίρι ή πίσω από τα τζάμια της μπαλκονόπορτας τον χειμώνα. Τουλάχιστον αυτό έλεγε η Λιζέτα που είχε αρχίσει να αισθάνεται σαν το υποψήφιο θύμα μιας δολοφονίας σε ένα κυνήγι, όπου θα νικούσε ο πιο υπομονετικός. Ήταν θέμα νεύρων. Βέβαια, θα μπορούσε ο γέρος να μην την παρακολουθεί και να μην ξέρει τίποτε για τις ώρες που μπαίνει η Λιζέτα στην κρεβατοκάμαρά της. Θα μπορούσε απλώς να μένει πολλές ώρες στην ίδια θέση. Λογικό για ένα γέρο που δεν ξέρει πώς να περάσει την ώρα του και που έχει ανάγκη τον ήλιο. Αλλά αυτό δεν είχε περάσει από το μυαλό της Λιζέτας.

Και σήμερα, να επιστρέφει από τις διακοπές της, να ανοίγει τα παντζούρια της και να τον βλέπει απέναντι, στημένο στην πο-

λυθρόνα με τον αναθεματισμένο σκύλο του δίπλα, σαν να ήξερε ακριβώς πότε θα γυρνούσε, να την παρακολουθεί στην έκρηξη μανίας που την είχε πιάσει έτσι ξαφνικά, μπροστά στην ανοιχτή βαλίτσα των διακοπών. Εντελώς παράλογα, την τρομοκράτησε ο όγκος των ρούχων που έπρεπε να βγάλει από εκεί μέσα. Σαν να μην είχε δει ποτέ στη ζωή της ρούχα. Σαν να μην ήξερε τι έπρεπε να κάνει με αυτά. Πού να τα βάλει. Και Χριστέ μου, ήταν τόση δουλειά και δεν θα τα καταφέρει.

Όλος αυτός ο όγκος των ρούχων ήρθε και την τύλιξε και δεν την άφηγε να αναπνέει. Κάθισε στο κρεβάτι. Οι ώμοι της έγειραν προς τα κάτω από το βάρος των ρούχων και τα μάτια της καρφώθηκαν στα σανίδια. Της φάνηκαν βρόμικα. Να μην ξεχάσει αύριο να κάνει παρκέ. Στο διάβολο το αύριο. Τώρα ήταν που έπρεπε να σηκωθεί. Κανάκεψε τον εαυτό της. Έλα καλό μου, χρυσό μου, σιγά σιγά, όχι απότομα. Έλα. Άρχισε να σηκώνει τα μάτια της. Μέχρι που συνάντησε το είδωλό της στον καθρέφτη της τουαλέτας της.

Τη θύμωσε το πρόσωπο που είδε. Και την τρομοκράτησε. Το δικό της πρόσωπο. Σαν να μην το είχε δει ποτέ στο παρελθόν και τώρα που το έβλεπε της προκαλούσε απέχθεια και περιφρόνηση για την ανημποριά που έδειχνε μπροστά σε μερικά ρούχα. Ανόητη, ανίκανη, ηλίθια, βλάκα. Νά, πάρε κι αυτή, πάρε και την άλλη. Και όσο τα έλεγε αυτά η Λιζέτα, όσο τα σκεφτόταν, τόσο αισθανόταν να φουντώνει, να αναψοκοκκινίζει και να ανασαίνει όλο και πιο βαριά, όλο και πιο βαθιά, και να κουνιούνται τα ρουθούνια που διαστέλλονταν, για να χωρέσουν όλον τον αέρα που είχε ανάγκη ο θυμός της. Κι όλα αυτά σιωπηλά. Όπως όταν ανακαλύπτει κάποιος ένα πτώμα, αλλά δεν πρέπει να φωνάξει, γιατί θα τον ακούσουν αυτοί που έκαναν τον φόνο και θα τρέξουν να σκοτώσουν τη φωνή που προόδιε. Και δεν κατάλαβε ότι, καθώς κρατούσε το κεφάλι της σφιχτά, για να συγκρατήσει την κραυγή που πήγαινε να βγει από το στόμα της, κατέβαζε με την ίδια ένταση τα δάχτυλα στο πρόσωπό της και γρατσούνιζε τα μάγουλά της. Ύστερα τα πόδια. Κι ύστερα τα μπράτσα. Η κραυγή, που δεν

έλεγε να βγει και που η Λιζέτα την αισθανόταν να διαχέεται σε όλο της το κορμί και να το τεντώνει, μετατρέποταν σε μανία. Αν εκείνη τη στιγμή έμπαινε ο άνδρας της στο δωμάτιο, θα έπρεπε να παλέψει μαζί της, για να τη γλιτώσει από τα ίδια της τα χέρια. Αλλά ο άνδρας της ήταν απασχολημένος στην κουζίνα με τον γιο του και κανένας τους δεν άκουσε τίποτε. Μόνο ο γερο-παράλυμένος την έβλεπε, κι αυτός φαινόταν να διασκεδάζει με τη Λιζέτα που είχε στηθεί μπροστά στον καθρέφτη της τουαλέτας της και αγωνιζόταν ενάντια στη φωνή που πήγαινε ανεξέλεγκτα να βγει. Κι έβαλε το χέρι του στη μουσούδα του σκύλου μην τυχόν και γαβγίσει το σκυλί που δεν γάβγιζε ποτέ, και τραβήξει την προσοχή της γυναίκας που χαστούκιζε τον εαυτό της και γρατσούνιζε τα μάγουλα και τα γυμνά της πόδια. Δεν τη σταμάτησε ο μόνος άνθρωπος που θα μπορούσε να το κάνει. Έι, εσύ... Αντίθετα, κάθισε πιο βαθιά στην πολυθρόνα του και απόλαυσε το θέαμα. Κι ούτε που αντέδρασε, όταν η Λιζέτα του έδειξε τη γροθιά της. Θα τον σκότωνε για την αδιαφορία του, ίδιος κι αυτός όπως και ο Φαίδωνας. Να την κοιτούν στην αγωνία της και να μην τη βλέπουν. Κι αν τη βλέπουν, να κάνουν το κορδίδο. Πού να μπλέκουμε τώρα...

Η Λιζέτα ξαναστάθηκε μπροστά στον καθρέφτη. Είχε ηρεμήσει. Απότομα, όπως πάντα, πέρασε από τη θύελλα στις δουλειές της. Το τσουξίμο όμως στο πρόσωπο τη σταμάτησε. Τα νύχια της είχαν αφήσει τέσσερις γρατζουνιές, δύο στο ένα μάγουλο και δύο στο άλλο. Οι άλλες στα πόδια δεν ήταν τόσο βαθιές. Πώς βγαίνουν τώρα έξω από το δωμάτιο; Αλλά θα βγει. Πώς δεν θα βγει! Και κανείς δεν θα καταλάβει τίποτε. Ούτε καν τις γρατσουνιές θα δουν. Κι αν τις δουν, θα πιστέψουν οποιαδήποτε δικαιολογία τους πει, όπως και εκείνη πίστευε τις δικές τους δικαιολογίες. Σαν τα σκουπίδια που σπρώχνει κανείς κάτω από τον καναπέ, για να μην φαίνονται. Βγήκε λοιπόν από την κρεβατοκάμαρα. Προκλητικά και με θόρυβο, για να την προσέξουν, και με σηκωμένα ψηλά τα μαλλιά, μην τυχόν και δεν δουν τις γρα-

τζουνιές.

Δεν τη ρώτησαν τίποτε. Δεν είδαν τίποτε. Δεν ένιωσαν τίποτε. Κι εκείνη βυθίστηκε στις δουλειές της αφήνοντάς τους στην κουζίνα να ξεδιαλέγουν τὰ κοχύλια τους.

Τα ίδια κάθε χρόνο. Ο ενθουσιασμός τους γι' αυτά τα κοχύλια κρατούσε λίγες μέρες, όσες χρειαζόνταν για να συνηθίσουν στην ιδέα ότι οι διακοπές τελείωσαν. Ύστερα τα ξεχνούσαν και, αν δεν τα μάζευε εκείνη, είναι σίγουρο ότι θα τα έβλεπε κάποια μέρα πεταμένα στον ακάλυπτο χώρο της οικοδομής. Και εκείνη να τα πετάξει ήθελε. Τι ηλιθιότητα να πιστεύουν ότι τα κρατούσε, γιατί προσδοκούσε αναμνήσεις από τις διακοπές. Αναμνήσεις από τις υπέροχες στιγμές μοναξιάς με τον άνδρα της. Πολλές φορές δοκίμασε να πετάξει τα κοχύλια από όλα τους τα ταξίδια, όλα εκείνα τα κοχύλια της σιωπής και της αμηχανίας για τον χρόνο που κυλούσε γεμάτος από το τίποτε. Αλλά πάλι, της άρεξε να ανακατεύει όλους αυτούς τους χαμένους χρόνους των διακοπών τους. Μέσα σε ένα βαζάκι υπήρχαν κοχύλια από την Κέρκυρα, τη Μονεμβασιά, τη Σαμοθράκη, από οπουδήποτε. Ανακατεμένα καλοκαίρια μέσα στο ίδιο βαζάκι. Πώς να πετάξει την ομοιότητα των επτά τελευταίων χρόνων;

Επτά όμοια χρόνια. Θα αρκούσε ένας.

- Αυτό το κριτς κριτς στο πάτωμα μου προκαλεί ανατριχίλα. Σαν να έχει σπάσει κάτι και πατώ με γυμνά πόδια πάνω σε θρυμματισμένα γυαλιά. Λες και θα ματώσω από στιγμή σε στιγμή. Θα φωνάξω την κυρα-Ασημίνα να με βοηθήσει να καθαρίσουμε εδώ μέσα. Καλή δεν ήταν;

Οι φράσεις τής ξέφυγαν. Αλλά την έσωσαν από το πνίξιμο που της προκαλούσε ο θυμός και η κραυγή που παραλίγο να της έφευγε από το λαρύγγι. Την προφύλαξαν από τη διάθεσή της να ορμήξει στο τραπέζι και να σκορπίσει πέρα δώθε τα κοχύλια και την ανεμελιά τους. Ή την αδιαφορία τους. Έπνιξαν τη διάθεσή της να βγάλει μια παρατεταμένη κραυγή, ένα αααααα που θα της το 'σκαγε όχι από τον ουρανίσκο αλλά από το λαρύγγι, τον φά-

ουγγα, το στομάχι, την κοιλιά. Θυμήθηκε τη νοσοκόμα που ήταν δίπλα της την ώρα που γεννούσε τον γιο της, τη φωνή της που της έλεγε "ανάσανε, ανάσανε". Και για να της δείξει πόσο γρήγορα ή αργά έπρεπε να το κάνει, επιβράδυνε ή επιτάχυνε την οδηγία της. Το ίδιο έκανε τώρα και η Λιζέτα. "Την κυρα-Ασημίνα, την κυρα-Ασημίνα, την κυρα-Ασημίνα. Έλα Λιζέτα, μπορείς να τα καταφέρεις, μπορείς να το ελέγξεις. Έλα. Τώρα. Λίγο ακόμη. Μπράβο κορίτσι μου. Τα κατάφερες".

Ηρέμησε η Λιζέτα. Είπε ένα "ντροπή σου, ανόητη" και συνέχισε τη δουλειά της. Αλλά τα μάγουλά της έκαιγαν και το κορμί και το μυαλό της την τραβούσαν προς τα κάτω. Κι ήταν κι αυτός ο γέρος από απέναντι που την παρακολουθούσε.

Δεν τακτοποιήσε τίποτε. Μόνο κοιμήθηκε. Το πρωί τους άκουσε να ετοιμάζονται να φύγουν, ο ένας για το γραφείο του και ο άλλος για την κοπέλα του. Ε βέβαια. Ένα μήνα είχε να το δει το κορίτσι. Άραγε τη θυμόταν καθόλου όλα εκείνα τα βράδια που ξενυχτούσε με παρέες στα μπαράκια και ύστερα στην παραλία με κιθαρίτσες και ποτά, και το φεγγάρι να φωτίζει τα γυμνά κορμιά των κοριτσιών που ήθελαν τάχα να κάνουν ένα μπάνιο στη θάλασσα, να δροσιστούν; Κι αυτή να παραφυλάει όλες αυτές τις κοπέλες που τη νύχτα γίνονταν θεές, γιατί η ζέστη δεν την άφηνε να κοιμηθεί και ο ήσυχος ύπνος του Φαίδωνα την έκανε να θέλει να ορμήξει επάνω του, να τον τραντάξει από τους ώμους και να τον ξυπνήσει. Κοιμάσαι καθίκι, κι εγώ πεθαίνω δίπλα σου.

Έκανε μια κίνηση να πετάξει την κουβέρτα από πάνω της, όπως κάθε μέρα, να σηκωθεί από το κρεβάτι, να πιουν μαζί τον καφέ, να πουν τις πρωινές τους κουβέντες και να απαλλαχτεί από τις εικόνες που ξεπηδούσαν στο μυαλό της. Όμως και μόνο η σκέψη ότι θα τα κάνει όλα αυτά της προκάλεσε τρομερή αδυναμία στο κορμί. Να μιλήσει. Ήταν τόσο κουραστικό. Θα μπορούσε βέβαια να μην πει κουβέντα. Αλλά τότε θα αρχίζαν: "Τι έχεις; Είσαι καλά; Θα σε κούρασε το ταξίδι". Κι αυτή να τους λέει, ναι, καλά είμαι, λίγο κουρασμένη. Αφήστε με ήσυχη. Παρατάτε με. Ε

άι στο διάβολο από εδώ πια.

Ποτέ δεν ήξερε τι μπορούσε να κάνει, όταν ξυπνούσε έτσι, με αυτή την ανεξήγητη εριστική διάθεση. Ή μάλλον ήξερε. Ήξερε ότι θα ξεκινούσαν τη μέρα τους με έναν καυγά. Και η αφορμή θα ήταν ασήμαντη ή και ανύπαρκτη. Τα παπούτσια του γιου της που ήταν αξεσκόνιστα, η γραβάτα του Φαίδωνα που δεν ταίριαζε με το πουκάμισό του, το φλιτζάνι του καφέ που κάποιος είχε ξεχάσει στο σαλόνι, όλα αυτά τα ασήμαντα μικροπράγματα που άλλοτε τη διασκέδαζαν και άλλοτε την έκαμναν θεριό ανήμερο. Και πού να ξέρουν αυτοί πότε ήταν στα κέφια της και πότε είχε τα μπουρνιά της; Και μετά, μετά τον πρωινό καυγά, όταν έφευγαν και δεν υπήρχε χρόνος να ξεδιαλύνουν την παρεξήγηση, όταν έφευγαν μουτρωμένοι και με μια διάθεση να πει ο ένας στον άλλον "άι στον αγύριστο", η Λιζέτα δεν ήξερε τι να τις κάνει τις τύψεις της γι' αυτόν τον καυγά που δεν είχε φωνές, που γινόταν χωρίς κανείς να χτυπήσει το χέρι του στο τραπέζι. Τους σκεφτόταν να αρχίζουν τη μέρα τους με έναν καυγά που δεν είχαν καταλάβει γιατί είχε γίνει ή πώς είχε ξεκινήσει, με αυτό το παράπονο ότι η μέρα ξεκίνησε άσχημα και ότι θα τους πάει άσχημα. Σαν όταν ξεκινούσε καλά, να πήγαινε και μέχρι το τέλος καλά. Αλλά νά! Χωρίς να είναι προληπτική, αισθανόταν να προκαλεί θεούς και δαίμονες εναντίον τους. Κι έπειτα, δεν ήξερε τι να τις κάνει τις τύψεις και την ανησυχία της που έρχονταν και χτυπούσαν πάνω στην εριστική της διάθεση. Αχ, μια φορά να έκαμνε έναν καυγά να τον ευχαριστηθεί. Μια φορά να μπορούσε να σπάσει ένα ποτήρι στον απέναντι τοίχο, χωρίς να τη σταματά η σκέψη: "Και ποιος τα μαζεύει μετά;" ή "Δεν είναι λογικά πράγματα αυτά". Κι αν τη έλεγαν ανισόρροπη; Προτίμησε να κάνει την κοιμισμένη, μέχρι που άκουσε την πόρτα να κλείνει. Φύγαν.

Ησυχία. Την αφουγκράστηκε. Πώς της φαινόταν ότι η ησυχία έκαμνε θόρυβο. Ένα "φςςςς" συνεχές που δεν ήξερε αν είναι ο ήχος της ησυχίας ή ένας υπόκωφος ήχος που έβγαινε από τους σωλήνες του σπιτιού. Ό,τι κι αν ήταν όμως, τον άκουγε, όταν ε-

κείνοι δεν ήταν στο σπίτι.

Ήταν μόνη. Μετά από εικοσιεπτά μέρες, μετά από εξακόσιες σαρανταοκτώ ώρες, ήταν μόνη. Χωρίς τον σύζυγο. Ο υιός δεν λογαριάζεται. Δεκαεπεννιά χρονών, τι να κάνει μαζί τους; Πάλι καλά κιάλας που καταδεχόταν να τους συνοδεύει ακόμη στις διακοπές. Να τους συνοδεύει! Τρόπος του λέγειν δηλαδή. Από το πρωί μπάνιο στη θάλασσα με τις παρέες ο νεαρός και το βράδυ έξοδος. Το περισσότερο έμενε με τον άνδρα της. Κι άντε να γεμίσει το εικοσιτετράωρο. Στο σπίτι ήταν καλά. Και οι δυο είχαν τις δουλειές τους. Συναντιόντουσαν κάποιες ώρες που τις γέμιζαν προγραμματίζοντας ό,τι ήταν ανάγκη να κάνουν μαζί. Στο κάτω κάτω είχαν κοινά συμφέροντα. Το φαγητό, το ντύσιμο, οι γιορτές, τα δώρα στους φίλους, οι έξοδοι τα Σαββατοκύριακα. Αλλά στις διακοπές; Κάλυπταν το εικοσιτετράωρο με περιηγήσεις. Μουσεία, αξιοθέατα, μπάνιο στη θάλασσα, μπάνιο στα ντους. Και την άλλη μέρα πάλι από την αρχή. Την έπιανε μια λύσσα πάντα στις διακοπές. Και κυρίως τα βράδια. Όταν είχαν τελειώσει με τα αξιοθέατα και τα μπάνια τους. Και μια διάθεση για καβγά. Να τον κατηγορήσει για την ερημιά της. Για τη ρουτίνα της. Για την πίεση που δεχόταν από τα σαρανταένα της χρόνια. Ούτε μικρή για να κάνει τρέλες ούτε και μεγάλη για να απαλλαχτεί από το μπαλάκι που χοροπηδούσε μέσα της και της έλεγε: "έλα να παίξουμε". Τι ανόητη που ήταν στα τριάντα της να πιστεύει ότι στα σαράντα της θα έσκαγε το μπαλάκι. Ότι θα έκαμνε ένα μπαμ, σαν λάστιχο αυτοκινητού, και θα ξεφούσκωνε. Και τότε δεν θα επιθυμούσε πια τίποτε, ούτε θα θρηγούσε για λαχτάρες απραγματοποίητες. Γιατί δεν θα είχε λαχτάρες.

Και όλες αυτές οι ηλίθιες σκέψεις στις διακοπές. Και κυρίως τα βράδια. Εκεί στις τουαλέτες του κάμπινγκ. Να πλένει τα δόντια της, για να πάει για ύπνο. Και να βλέπει τις κοπελίτσες δίπλα της να κάνουν το ίδιο, όχι βέβαια για να κοιμηθούν, αλλά για να είναι έτοιμες για ό,τι θα προέκυπτε τη νύχτα. Τις έβλεπε όλες αυτές τις κοπελίτσες κι έλεγε: "Με ποιαν από όλες πηγαίνει ο

γιος μου;" Και το πρωί, το μεσημέρι δηλαδή, που τον έβλεπε να ξυπνά και να βγαίνει από το αντίοκηνο, προσπαθούσε να δει αν υπήρχαν σημάδια στο κορμί του. Κι όταν τα έβρισκε, ήθελε να τον ρωτήσει: "Θυμάσαι ποια σου τα έκανε;". Αισθανόταν την ανάγκη να προφυλάξει όλες αυτές τις κοπελίτσες της μιας νύχτας από την αμνησία του γιου της.

Μετά γυρνούσαν στο σπίτι τους. Για λίγες μέρες ακόμη της έμενε η επιθυμία να ρωτήσει τον γιο της: "Τις θυμάσαι;". Ύστερα την έπαιρναν μαζί τους οι καθημερινές ασχολίες. Και ξεχνούσε και τις διακοπές και τις λαχτάρες και τα σημάδια του γιου της. Και της έφευγε και αυτός ο ανεξήγητος θυμός για τον Φαίδωνα, η διάθεση να τον κατηγορήσει για το ρομάντζο που έλειπε αλλά και η διάθεση να του εκμυστηρευτεί τις σκέψεις της σαν σε φίλο, να τη βοηθήσει να απαλλαχτεί από αυτές ή να τις πραγματοποιήσει τελοσπάντων. Τον θεωρούσε φίλο. Ύστερα σκεπτόταν ότι στο τέλος θα έμεναν οι δυο τους. Ο σύζυγος και η σύζυγος.

Ξυπνούσε. Τρόπος του λέγειν. Σηκωνόταν. Και σαν; Μήπως έπαυε να είναι βαριά; Και εκείνος ο γέρος απέναντι με τον σκύλο του, ακίνητοι και οι δύο σαν φιγούρες από φτηνή πορσελάνη, να την παρακολουθούν και να την εκνευρίζουν. Σηκώθηκε και σύρθηκε στην κουζίνα. Προσπάθησε να τη συμμαζέψει. Αλλά το φλιτζάνι που είχε αφήσει ο Φαίδωνας πάνω στο τραπέζι ήταν πολύ βαρύ. Το άφησε και πάλι εκεί που το βρήκε.

Για τρίτη φορά μέσα σε είκοσι λεπτά κατευθύνθηκε προς το μπάνιο να πλυθεί, μήπως και της φύγει εκείνο το μούδιασμα στο κεφάλι που την ανάγκαζε να κολυμπάει μέσα του και να ακούει τον ήχο του. Σαν να είχε κάνει βουτιά στη θάλασσα και βούλωσαν τα αυτιά της. Άνοιξε τη βρύση και την άφησε να τρέχει. Τη μαγνήτισε το νερό κι έμεινε εκεί να το παρακολουθεί να βγαίνει από μια τρύπα και να χάνεται σε μιαν άλλη. Αντί να ξυπνήσει, υπνωτιζόταν. Έβαλε το κεφάλι της κάτω από τη βρύση.

- Πρέπει να σκεφτώ τι έχω να κάνω σήμερα. Έχω πολλά πράγματα να κάνω σήμερα.